

USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE

УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZEGOVINE

**СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН РАДА
УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2023. ГОДИНЕ**

Април 2020. године

САДРЖИНА

- 1. Увод**
- 2. Стратешки оквир**
- 3. Мандат, визија и мисија**
- 4. Анализа окружења**
- 5. Основна програмска одређења**
- 6. Ресурси и капацитети потребни за постизање циљева**
- 7. Оквир за праћење спровођења Плана и евалуацију резултата**

Прилог 1: Акциони план Средњорочног плана рада

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана 77 став (1) тачка ф) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 94/14), те члана 6 Одлуке о поступку средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број 62/14), на сједници одржаној 22. априла 2020. године, усвојио је

СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН РАДА УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2023. ГОДИНЕ

1. УВОД

Уставни суд Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд БиХ) успостављен је чланом VI Устава Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Устав БиХ) којим се уређују питање надлежности и основна питања организације и процедуре, те коначност и обавезност његових одлука. Наведеном уставном одредбом одређен је уставни положај Уставног суда БиХ, чинећи га независним чуваром Устава и институционалним гарантом заштите људских права и основних слобода установљених каталогом права из члана II и инструментима Анекса I Устава БиХ.

Чланом 6.3 Устава Босне и Херцеговине утврђене су надлежности Уставног суда БиХ на следећи начин:

„Уставни суд ће подржавати овај устав.

а) Уставни суд је једини надлежан да одлучује о било којем спору који се јавља по овом уставу између двају ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, те између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али не ограничавајући се на то питање:

- Да ли је одлука ентитета да успостави посебан паралелан однос са сусједном државом у складу са овим уставом, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине.

- Да ли је било која одредба устава или закона једног ентитета у складу са овим уставом.

Спорове може да покрене члан Предсједништва, предсједавајући Савјета министара, предсједавајући, или његов замјеник, било којег дома Парламентарне скупштине; једна четвртина чланова/делегата било којег дома Парламентарне скупштине, или једна четвртина чланова било којег дома законодавног органа једног ентитета.

б) Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

ц) Уставни суд је надлежан у питањима која му је прослиједио било који суд у Босни и Херцеговини у погледу тога да ли је закон, о чијем важењу његова одлука зависи, компатибилан са овим уставом, са Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или

у погледу постојања или домаћаја неког општег правила међународног јавног права које је битно за одлуку суда.“

У првим годинама свог рада Уставни суд БиХ је успијевао да рјешава предмете најкасније у року од једне године од њиховог пријема. Међутим, након 2006. године више није могуће остварити такав темпо рјешавања предмета и поред перманентног предузимања нормативних и организационих мјера с тим циљем. Дакле, дошло је до значајног продужења рокова за рјешавање предмета.

То је последица чињенице да се у односу на период од прије петнаест година прилив предмета удвостручио, а што није праћено одговарајућим повећањем буџетских средстава, нити бројем запослених у Секретаријату Уставног суда БиХ. Проблем недостатка високостручног особља, које непосредно ради на обради предмета и креирању нацрта одлука из основне надлежности Уставног суда БиХ, донекле је ублажен одобравањем додатног запошљавања у децембру 2018. године.

Илустрације ради, у сљедећој табели је дат упоредни преглед броја за примљених предмета, броја запослених и буџета Уставног суда БиХ за период од 2002. до 2019. године.

Година	Број за примљених предмета	Одобрени буџет	Број запослених
2002.	295	1.997.294	29
2003.	832	2.357.088	37
2004.	1.169	3.449.800	66
2005.	2.707	4.214.287	80
2006.	3.484	4.250.000	78
2007.	3.667	4.595.434	86
2008.	4.017	4.915.232	90
2009.	4.209	5.000.000	90
2010.	6.056	5.200.000	94
2011.	5.076	5.086.517	90
2012.	4.739	5.188.000	90
2013.	5.452	5.257.000	90
2014.	5.733	5.279.000	90
2015.	5.785	5.218.000	94
2016.	5.105	5.382.000	94
2017.	5.606	5.453.000	94
2018.	7.767	5.493.000	98
2019.	5.047	5.929.000	98

Као што се може видјети из табеле, повећање броја предмета у раду пред Уставним судом БиХ није адекватно пратило повећање финансијских средстава одобрених државним буџетом, нити повећање броја запослених у складу с потребама посла и захтјевима Уставног суда БиХ (више у дијелу 4. Анализа окружења).

Без обзира на овакво стање, Уставни суд БиХ настоји да ријешити запријемљене предмете у року краћем од три године, чиме се настоји постићи, између осталог, остваривање уставних надлежности Уставног суда БиХ без повреде права на правично суђење у разумном року уз одржавање квалитета рада на највишем нивоу.

Треба имати у виду да је право на одлуку у разумном року важан елемент цјелине захтјева за правично суђење из члана II/3е) Устава БиХ и члана 6 став 1 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода. Дужина судског поступка већ дуже вријеме је један од кључних проблема функционисања правосуђа у Босни и Херцеговини и очито је да још нису пронађени одговарајући механизми за његово рјешавање. Европски суд за људска права сматра да су државе потписнице Европске конвенције, без обзира на разлоге унутрашње природе који се често наводе као објашњење и оправдање за споро рјешавање предмета, дужне да организују своје правне системе тако да домаћи судови испуњавају захтјеве члана 6 став 1 Европске конвенције, а то значи да им се обезбиједи све нужне претпоставке да свакоме могу јемчити рјешавање у разумном року.

Европски суд за људска права до сада није утврдио нити једну повреду права на доношење одлуке у разумном року пред Уставним судом БиХ за разлику од уставних судова у регији. Међутим, свако евентуално продужење рока рјешавања предмета (због сталног повећања броја предмета праћеног лимитираним бројем стручног правног особља) као посљедицу може да има покретање поступка пред Европским судом за људска права због дужине трајања поступка пред Уставним судом БиХ. Треба имати у виду да су у случајевима у којима је Европски суд утврдио повреду људских права државе дужне да исплате апликантима знатна финансијска средства.

Посљедњих година Уставни суд БиХ је предузимањем различитих организационих мјера и ванредним залагањем свих запослених успио да прекине тренд продужавања времена потребног за рјешавање поводом апелације. Приликом планирања рада Уставног суда БиХ у наредном трогодишњем периоду треба рачунати на исти, односно већи прилив предмета у односу на претходни период.

Постоји више системских проблема који доводе до овако великог броја апелација и није реално очекивати да ће они бити отклоњени у скорије вријеме. Прво, поштивање људских права и основних слобода и уз стални напредак још није на задовољавајућем нивоу у Босни и Херцеговини. С друге стране, знатно је порасла свијест свих грађана о њиховим правима и механизмима заштите. Не постоје ограничења у врстама ни у вриједности спора пред било којим редовним судом у Босни и Херцеговини као услов за подношење апелације Уставном суду БиХ. Осим тога, у Босни и Херцеговини постоји неколико крупних, до краја неријешених питања која се тичу великог броја грађана и, као таква, узрок су масовног обраћања Уставном суду БиХ. Треба нагласити и чињеницу да редовни судови приликом доношења одлука још увијек не воде довољно рачуна о примјени стандарда људских права из Устава БиХ, односно Европске конвенције, иако

Европска конвенција и њени протоколи имају снагу уставних одредаба у Босни и Херцеговини. Редовни судови веома ријетко директно примјењују Европску конвенцију и протоколе уз њу. Такође, недовољно користе своје уставно овлашћење да захтијевају од Уставног суда БиХ да донесе одлуку о томе да ли је закон који би требали да примјене на конкретан случај сагласан са Уставом БиХ, Европском конвенцијом и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине, као и у погледу постојања или домашаја неког општег правила међународног јавног права које је битно за доношење одлуке редовног суда.

У околностима континуираног повећања прилива предмета и неадекватних људских, техничких и просторних капацитета, Уставни суд БиХ био је присиљен да рјешавању наведених проблема почне приступати на стратешки начин. Као резултат тога, на Пленарној сједници одржаној 4. јула 2014. године усвојен је први стратешки докуменат Уставног суда под називом Стратешки план Уставног суда Босне и Херцеговине за период од 2014. до 2016. године. Од 2016. године стратешки планови се иновирају на годишњем основу, те је последњи усвојен на сједници Уставног суда одржаној 24. априла 2019. године (Средњорочни план рада Уставног суда Босне и Херцеговине за период од 2020. до 2022. године). Имајући у виду динамику промјена кључних параметара Средњорочног плана, неспорна је потреба да се приступи прилагођавању стратешког документа за сљедећи период, односно за период од 2021. до 2023. године.

Пошто је Савјет министара Босне и Херцеговине донио Одлуку о поступку средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ” број 62/14) и Упутство о методологији у поступку средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама БиХ („Службени гласник БиХ” број 44/15), приликом израде стратешког документа Уставног суда БиХ праћена су упутства у вези с начином припреме, форматом и елементима за припрему средњорочних планова рада, утврђена наведеним документима.

Будући да се стратешки планови и планови рада Уставног суда БиХ не усклађују са Средњорочним програмом рада Савјета министара БиХ, то је стратешки докуменат Уставног суда БиХ заснован на релевантним документима стратешког оквира.

2. СТРАТЕШКИ ОКВИР

Устав Босне и Херцеговине

Устав БиХ, који је донесен као Анекс IV Општег оквирног споразума за мир у БиХ, успоставио је Уставни суд БиХ као независног чувара Устава БиХ и институционалног гаранта заштите прокламованих уставних принципа и вриједности, нарочито суверенитета и територијалног интегритета државе, демократског уређења, владавине права, људских права и основних слобода. Устав БиХ је установио посебан положај Уставног суда БиХ у структури државне власти као независног органа високог ауторитета. Уставни суд БиХ је издвојен из система тродиобе власти. Дакле, Уставни суд БиХ није дио законодавне, извршне, ни редовне судске власти, него је највиши

уставни орган Босне и Херцеговине који гарантује поштивање и примјену Устава БиХ и као такав дјелује као корективни фактор за остала три сегмента власти.

Чланом VI Устава БиХ уређена су питања надлежности, састава, процедура, те коначност и обавезност одлука Уставног суда БиХ.

Правила Уставног суда БиХ

Имајући у виду да Уставом БиХ није предвиђено доношење уставног закона, односно посебног закона о Уставном суду БиХ, операционализација уставних одредаба о Уставном суду БиХ и ближе уређење организације, надлежности и поступка пред Уставним судом БиХ врше се на основу Правила која, према члану VI/26) Устава БиХ, доноси сам Уставни суд БиХ већином гласова свих судија. Тиме је исказана воља уставотворца да на тај начин обезбједи независност Уставног суда БиХ и његов посебан положај у систему власти. Стога, Правила Уставног суда БиХ имају уставну вриједност. Само Уставни суд може да доноси прописе и опште акте који се тичу његовог рада и његове улоге утврђене Уставом БиХ. Зато, уз Устав БиХ, Правила Уставног суда представљају основни акт организације и функционисања Уставног суда БиХ.

Стратегија за реформу сектора правде у БиХ за период од 2014. до 2018. године

Стратешка визија реформе сектора правде у БиХ за текући период је ефикасан, ефективан и координиран систем правде у БиХ, који је одговоран свим грађанима и потпуно усклађен са стандардима ЕУ и најбољом праксом, гарантујући владавину права. У оквиру тако дефинисане визије, Стратегија као основне дугорочне приоритете сектора правде дефинише, између осталог, и сљедеће ставове:

- Даље јачати и одржавати независност, одговорност, дјелотворност, професионалност и усклађеност правосудног система који обезбјеђује владавину права у БиХ;
- Унаприједити систем међународне правне помоћи и успоставити, јачати и одржавати системе и поступке којима се гарантује једнак приступ правди у БиХ;
- Дефинисати и спровести мјере којима ће сектор правде у БиХ допринијети стварању повољнијег окружења за одржив економски развој у БиХ;
- Координирати и учинити дјелотворнијим улоге и одговорности најважнијих институција у сектору правде у БиХ с циљем постизања ефективнијег, отворенијег и одговорнијег система правде у БиХ.

Споразум о стабилизацији и придруживању

Споразумом о стабилизацији и придруживању као општи принципи Споразума који представљају основ за унутрашњу и спољну политику страна уговорница утврђују се, између осталог, и „поштивање демократских принципа и људских права проглашених у Универзалној декларацији о људским правима и дефинисаних у Европској конвенцији о заштити људских права и основних слобода, Хелсиншком завршном акту и Паришкој повељи за нову Европу, поштивање принципа међународног права, укључујући пуну

сарадњу с Међународним кривичним судом за бившу Југославију (МКСЈ), те владавине права и принципа тржишне привреде, у складу с документом Бонске конференције CSCE-а о економској сарадњи”.

У оквиру Поглавља VII Споразума – Правда, слобода и безбједност уговорено је да ће стране „у међусобној сарадњи у области правосуђа и унутрашњих послова придавати посебну важност учвршћивању владавине закона и јачању институција на свим нивоима”.

Стратегија проширења ЕУ – Вјеродостојна перспектива проширења и појачана сарадња ЕУ са Западним Балканом

У фебруару 2018. године Европска комисија је усвојила стратегију Вјеродостојна перспектива проширења за Западни Балкан и појачано ангажовање ЕУ на Западном Балкану. У наведеном документу, у дијелу 1. Владавина права, основна права, управљање, истиче се сљедеће: „Спровођење реформи у области владавине права, основних права и доброг управљања остаје најважније питање за Западни Балкан. То је, такође, кључно мјерило на основу којег ће ЕУ процјењивати изгледе ових земаља. Ова регија мора снажније и вјеродостојније да прихвати ове основне вриједности ЕУ. Њихово непоштивање, такође, одвраћа инвестиције и трговину. Јачање владавине права није само институционално питање. Оно захтијева друштвену трансформацију.“

Имајући у виду његову уставну улогу и надлежности, Уставни суд БиХ је важан фактор за реализацију дугорочних приоритета сектора правде утврђених Стратегијом за реформу сектора правде у БиХ за период од 2014. до 2018. године, као и за реализацију принципа и обавеза из Споразума о стабилизацији и придруживању, те реализацију приоритета из Стратегије проширења ЕУ за 2018. годину. Циљеви и обавезе дефинисани наведеним стратешким документима и у наредном трогодишњем периоду одређиваће рад Уставног суда БиХ.

3. МАНДАТ, МИСИЈА И ВИЗИЈА

Надлежности Уставног суда БиХ дефинисане су члановима VI/3 и IV/3 Устава БиХ, те Амандманом I на Устав БиХ. Из наведених надлежности произилази мандат Уставног суда БиХ.

Мандат

Уставном суду БиХ су повјерене класичне уставноправне надлежности, као што су апстрактна (нормативна) и конкретна контрола уставности, рјешавање уставних спорова између одређених нивоа власти или између институција Босне и Херцеговине, као и апелациона надлежност. Осим тога, Уставни суд рјешава блокаде у процесу одлучивања у Парламентарној скупштини БиХ, те одлучује о било каквом спору у вези са заштитом утврђеног статуса и овлашћења Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине.

Мисија

Уставни суд БиХ својим одлукама обезбјеђује заштиту уставних принципа и вриједности, као што су суверенитет, територијални интегритет државе, демократско уређење, а нарочито принципа владавине права и, унутар њега, заштите права свих без дискриминације и отклања посљедице кршења људских права и основних слобода које су учинили редовни судови и друге институције.

Визија

Благовремена и ефективна заштита људских права и основних слобода и континуиран допринос заштити уставноправног поретка, правној сигурности и владавини права, што доприноси да се прокламовани уставни принципи и вриједности у потпуности примјењују.

---

4. АНАЛИЗА ОКРУЖЕЊА

Ради разумијевања контекста у којем се развија средњорочни план рада и стварања основа за дефинисање пројеката и програма, извршена је анализа унутрашњег стања која пружа реалну слику о евентуалним слабостима и снагама Уставног суда БиХ као институције, као и анализа спољних фактора који могу да утичу на реализацију циљева.

4.1. Финансијска и управно-административна самосталност и независност Уставног суда БиХ

Уставни суд није дио законодавне, извршне, ни редовне судске власти, него је Уставом БиХ позициониран као посебна, самостална и независна власт која, на основу тог устава, дејствује као корективни фактор за остала три сегмента власти. Стога је врло битно да Уставни суд БиХ задржи своју независност која је основ гаранција владавине права, демократије и поштивања људских права.

Да би то постигао, Уставни суд БиХ мора да буде независан и у финансијским питањима, јер је финансијска независност веома важан предуслов за остале аспекте независности. Ограничавање финансијских средстава има велик потенцијал да буде механизам за ограничавање независности институције. Финансијска независност подразумијева да Уставни суд БиХ дефинише своје стандарде рада и добије средства довољна за његов неометани рад, односно реализацију утврђених стратешких – средњорочних и специфичних циљева, програма и пројеката, све с циљем постизања

успјешних резултата рада, независно од дјеловања органа извршне и законодавне власти.

Уставом БиХ дато је овлашћење Уставном суду БиХ да доноси сопствена правила, чиме је исказана воља уставотворца да на тај начин обезбиједи независност Уставног суда БиХ и његов посебан положај у систему власти. Стога, Правила Уставног суда БиХ имају уставну вриједност и као таква обавезују и све друге органе власти у Босни и Херцеговини.

У складу с Правилима, независност Уставног суда БиХ се изражава, у првом реду, његовом финансијском независношћу која нужно подразумијева: потпуну самосталност Уставног суда БиХ у планирању средстава довољних за његово неометано функционисање, достављање Предсједништву БиХ тако утврђеног приједлога буџета и усвојеног од Уставног суда БиХ с циљем да га укључе у приједлог буџета институција БиХ у смислу члана VIII Устава БиХ, као и самосталност Уставног суда БиХ у распоређивању одобрених средстава у складу са стварним потребама.

Међутим, и поред чињенице да Уставни суд БиХ самостално припрема, утврђује и усваја приједлог свог буџета, у даљњој процедури његовог одобравања, процедуром утврђивања државног буџета и усвајања Закона о буџету институција БиХ према постојећем законском рјешењу, Уставни суд БиХ се третира као „обични“ буџетски корисник, а његов буџет има и дијели судбину буџета осталих буџетских корисника/институција.

У коначници, наведено потврђује да је стварни однос законодавне и извршне власти према Уставном суду БиХ такав да ограничава његову финансијску независност. Стога се нужно намеће потреба да се, у складу с Правилима, Уставном суду БиХ обезбиједи посебна позиција, третман и самосталност у укупној процедури утврђивања и доношења буџета.

Даљњи битан аспект независности и самосталности Уставног суда БиХ јесте обезбјеђење његове управне и административне независности, а што се огледа у томе да Уставни суд БиХ мора да буде у стању да потпуно независно одлучује о сопственој организацији и функционисању и да само Уставни суд БиХ може да доноси прописе и опште акте који се тичу његовог рада и његове улоге утврђене Уставом БиХ. То подразумијева да нити један орган власти не може ни доносити, нити предлагати, а поготово не налагати доношење интерних аката Уставног суда БиХ, већ то зависи искључиво од процјене и одлуке Уставног суда БиХ.

Стога, Уставни суд БиХ континуирано наставља да предузима активности, у првом реду састанцима са члановима и представницима институција власти на највишем нивоу – Предсједништво БиХ, Парламентарна скупштина БиХ, Савјет министара БиХ – указујући, између осталог, на поједина неријешена питања значајна за Уставни суд БиХ, а у смислу досљедног и потпуног поштивања независности, самосталности, посебно у сегменту управно-административне и финансијске независности и самосталности.

4.2. Организациона структура

Чланом VI Устава БиХ прописано је да се Уставни суд БиХ састоји од девет чланова, при чему четири члана бира Представнички дом (Парламента) Федерације, два члана Народна скупштина Републике Српске, а три члана бира председник Европског суда за људска права након консултације с Предсједништвом.

Према Правилима Уставног суда БиХ, подршку Уставном суду пружа Секретаријат у којем се обављају студијско-аналитички, правни, стручно-оперативни, рачуноводствено-материјални, информационо-документациони, административно-технички, оперативни-технички и помоћни послови.

Организациона структура Секретаријата прописана је Одлуком о организацији Секретаријата Уставног суда Босне и Херцеговине која је усвојена 2016. године.

4.3. Људски потенцијали

Нацртом буџета институција Босне и Херцеговине за 2020. годину (с обзиром на то да у вријеме доношења Средњорочног плана буџет институција БиХ за 2020. годину није усвојен) за Уставни суд БиХ предвиђена су средства за 98 запослених, а што укључује 92 запослена у Секретаријату и шест домаћих судија, те средства за тројицу међународних судија.

Организација Секретаријата Уставног суда Босне и Херцеговине, која је примјерена потребама посла и остварењу планираних циљева, утврђена је Одлуком о организацији Секретаријата према којој су систематизована 43 радна мјеста, односно 113 извршилаца.

Потребан број извршилаца за реализацију годишњих планираних активности утврђује се годишњим планом кадрова који, на приједлог председника Уставног суда БиХ, одлуком утврђује Велико вијеће Уставног суда БиХ прије утврђивања приједлога буџета Уставног суда БиХ за наредну буџетску годину.

Уставни суд БиХ годинама ради улажући изузетне напоре и са истим бројем правних савјетника који су директно ангажовани у раду на предметима, односно на одлукама из основне надлежности Уставног суда БиХ.

Такође, Уставни суд БиХ већ годинама у свим својим финансијским документима континуирано истиче захтјев за додатни број извршилаца. Тек у децембру 2018. године, на поновљен захтјев Уставног суда у тој години, Одлуком Савјета министара БиХ повећан је број извршилаца за четири нова извршиоца, од којих су три ангажована у раду на предметима. Средства потребна за ново запошљавање обезбијеђена су из одобреног буџета Уставног суда за 2018. годину.

И у буџетском захтјеву за период 2021-2023. година Уставни суд БиХ тражи додатна средства за повећање броја запослених према стварним потребама посла и у складу са својом организацијом.

4.4. Извори финансирања

Активности Уставног суда БиХ финансирају се из буџета институција БиХ.

Уставни суд БиХ годинама се сусреће с истим проблемом – државним буџетом не одобравају му се финансијска средства која би, у складу с обимом посла и стварним потребама, била нужна за извршавање његове улоге дефинисане Уставом БиХ и мисије у друштву. Такође, додатни проблем представља и чињеница да Уставни суд, као и друге институције на нивоу државе, већ шести квартал заредом послују у складу са одлукама о привременом финансирању институција БиХ. Наиме, буџет институција БиХ за 2019. годину усвојен је тек 20. децембра 2019. године, тако да је Уставни суд скоро цијелу годину био приморан да послује у оквиру буџетских средстава одобрених у Закону о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину, која су износила 5.493.000 КМ на бази 94 извршиоца, без потребних средстава за финансирање плата и накнада додатна четири извршиоца одобрена у децембру 2018. године, а за које је у оквиру фискалне процјене утицаја Одлуке о одобравању новог запошљавања у Уставном суду БиХ утврђен износ од додатних 200.000 КМ за 2019. годину. У наведеним околностима, како би се обезбиједило неометано и ефикасно функционисање Суда, током цијеле 2019. године приступало се крајње рестриктивном планирању и трошењу расположивих средстава. Уставни суд БиХ је током године одустао од реализације великог броја активности и извршавао само најнужније обавезе, како би остварио уштеде и наведена недостајућа средства за додатна четири извршиоца обезбиједио реструктурисањем у оквиру сопствених средстава.

У процесу израде буџета за 2020. годину буџетски захтјев Уставног суда БиХ утврђен је у износу од 6.660.000 КМ у оквиру којег су планирана средства за постојећи број запослених (98) и средства за додатно запошљавање (8).

Међутим, како у тренутку сачињавања овог документа Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину још није усвојен, Уставни суд БиХ и у 2020. години послује у складу са одлукама о привременом финансирању (за период јануар-март, односно за период април-јуни 2020. године), са 98 извршилаца, а у оквиру износа текућих издатака одобрених у Закону о буџету за 2019. годину (5.809.000 КМ).

Укупан захтјев за додјелу средстава за период 2021-2023. године сачињен је на бази 106 извршилаца (98 постојећих извршилаца и осам додатних извршилаца), и то за 2021. годину у износу од 6.660.000 КМ, за 2022. годину у износу од 6.660.000 КМ, те за 2023. годину у износу од 6.660.000 КМ.

4.5. Ванредне околности

У овом дијелу документа битно је истаћи ванредне околности у којима се он припрема и усваја. Наиме, у априлу 2020. године цијели свијет је суочен са пандемијом корона вируса, коју је прогласила Свјетска здравствена организација. На цијелој територији Босне и Херцеговине проглашено је стање природне или друге несреће, а бројне мјере које се у оквиру тога спроводе утичу на све аспекте живота грађана.

Наведено је неминовно подразумијевало и потпуно измијењену организацију рада Уставног суда.

Предсједник Уставног суда 13. марта 2020. године донио је Одлуку о посебном режиму рада у Уставном суду Босне и Херцеговине за вријеме ванредних околности узрокованих појавом корона вируса, којом је прописано да се почев од 16. марта 2020. године запосленим у Секретаријату Уставног суда БиХ, на радним мјестима на којима природа посла то дозвољава и у мјери у којој је то у интересу организације рада Уставног суда, одређује рад ван службених просторија Уставног суда БиХ (рад од куће). Захваљујући ангажману ИТ одјела, обезбијеђени су сви технички предуслови за рад у односу на све запослене који су одређени за рад од куће. Запослени који долазе на посао у просторије Уставног суда (минималан број нужан за функционисање Суда) распоређени су у групе које наизмјенично долазе на посао.

Спровођењем наведених мјера обезбијеђено је да организација рада и одвијање кључних пословних процеса у Уставном суду, нарочито пријем и регистрација апелација, израда, слање и преглед нацрта одлука и др., нису угрожени. Овдје је битно нагласити да настале ванредне околности, за разлику од ситуације у многим другим сегментима друштва, нису утицале на смањивање обима посла пред Уставним судом. Наиме, у периоду од 15. марта до 15. априла 2020. године примљене су 554 апелације, при чему треба имати у виду да је просјечан мјесечни прилив за 2019. годину износио 420 апелација. Будући да се редовно, у планираним терминима, одржавају и електронске сједнице Суда, Уставни суд успијева да одржи континуитет у раду, а сви основни пословни процеси за сада се спроводе планираном динамиком.

У овом тренутку тешко је предвидјети све непосредне и посредне, краткорочне и дугорочне ефекте пандемије на рад Уставног суда и извјесно је да ће у наредном периоду Уставни суд морати да посвети посебну пажњу анализи ризика и начину њиховог превладавања.

4.6. Анализа SWOT

За утврђивање снага и слабости, као и прилика и пријетњи које утичу на рад Уставног суда БиХ коришћена је анализа SWOT.

	<i>ПОЗИТИВНЕ</i>	<i>НЕГАТИВНЕ</i>
<i>УНУТРАШЊЕ</i>	Снаге <ul style="list-style-type: none"> - Професионалан и стручан кадар - Квалитетни интерни акти који уређују организацију и систематизацију - Добро развијен систем интерне размјене информација (вертикално и хоризонтално), сарадња и тимски рад - Отвореност прихватања и лако прилагођавање промјенама у организацији рада - Успостављен одговарајући систем праћења рада оцјењивањем - Добри међуљудски односи - Квалитетна ИТ подршка 	Слабости <ul style="list-style-type: none"> - Недовољна попуњеност систематизованих радних мјеста - Потреба унапређења у сегменту стратешког планирања и развоју система финансијског управљања и контроле
<i>СПОЉНЕ</i>	Прилике <ul style="list-style-type: none"> - Редовно финансирање из буџета - Могућност приступа донаторским средствима (у сегменту финансирања стручних скупова и публикација) 	Пријетње <ul style="list-style-type: none"> - Недовољна финансијска средства (посебно у сегменту обезбјеђења потребног броја извршилаца) - Недоследно и непотпуно поштивање независности, самосталности и значаја Уставног суда БиХ - Политички и медијски притисци - Глобална пријетња изазвана пандемијом корона вируса

5. ПРОГРАМСКА ОПРЕДЈЕЉЕЊА

Средњорочни циљ

Средњорочни циљ: Заштита уставних принципа и вриједности и јачање владавине права

Специфични циљ

Специфични циљ: Обезбјеђење заштите уставних принципа и вриједности

Програм

Програм: Рјешавање предмета из уставносудске надлежности

Пројекат/програмска активност

У оквиру програма Рјешавање предмета из уставносудске надлежности идентификован је сљедећи пројекат/активност:

Пројекат 1. Рјешавање предмета из уставносудске надлежности

---

6. РЕСУРСИ И КАПАЦИТЕТИ ПОТРЕБНИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА

На основу анализе стварних потреба посла, Уставни суд БиХ за сваку годину усваја план рада и план кадрова за наредну годину, који служе као основ за припрему приједлога буџета Уставног суда БиХ за ту годину. Имајући у виду тренутни и очекивани број новопримљених предмета, стање предмета у раду и динамику њиховог рјешавања, те број извршилаца, очито је да је број извршилаца, у првом реду стручног особља које је непосредно ангажовано у раду на предметима из основне надлежности Уставног суда БиХ, недовољан да би се обезбиједило неометано, независно, ефикасно и благовремено функционисање и вршење послова из надлежности Уставног суда БиХ утврђених Уставом БиХ. Паралелно са обезбјеђењем додатног особља, неопходно је континуирано улагање у развој постојећих људских капацитета у свим сегментима рада Уставног суда.

Имајући у виду тренутак у којем се доноси овај докуменат, тј. новонасталу ситуацију у вези са пандемијом корона вируса, специфични услови рада који су тренутно на снази представљају додатни изазов за Уставни суд. Наиме, у ситуацији у којој више од 80% запослених ради ван просторија Суда (рад од куће), користећи, углавном, сопствене рачунаре, потребно је посебно водити рачуна о ИТ подршци и заштити постојећег ИТ система. Опасност од преоптерећења постојеће мреже, спорост мрежних веза, потенцијалне опасности од хакерских напада представљају велики ризик за квалитетан и дјелотворан рад Уставног суда. Стога, с обзиром на немогућност чак ни грубе процјене до када би оваква ситуација могла да траје, а узевши у обзир да је и у духу времена и технолошког напретка неминовно да се све више посла обавља електронским путем, посебан акценат би требало да се стави на набавку додатне ИТ опреме (првенствено преносних рачунара), те појачање и заштиту постојеће ИТ мреже.

У наведеним околностима додатно долази до изражаја потреба да се наставе, односно да се интензивирају одређене активности које је Уставни суд раније покренуо, а којима се класични облици комуникације замјењују електронском комуникацијом. Под

овим се подразумијева, између осталог, повезивање СУП-а Уставног суда и ЦМС-а Високог судског и тужилачког савјета на начин који ће омогућити електронску размјену информација и докумената између Уставног суда и редовних судова у БиХ. У наредној фази потребно је планирати и одговарајуће повезивање СУП-а и ТЦМС с циљем успостављања електронске комуникације Уставног суда и тужилаштва.

Такође, под овим се подразумијева и наставак реализације пројекта електронске комуникације Уставног суда и апеланата, односно пуномоћника апеланата (адвоката), која подразумијева размјену свих докумената електронским путем (укључујући подношење апелација и достављање одлука). Овдје треба напоменути да је Уставни суд БиХ покренуо пројекат електронске комуникације Уставног суда и апеланата, односно пуномоћника апеланата (адвоката), најприје као тестну фазу, а почев од 1. јануара 2020. године ступио је на снагу и Правилник о електронској комуникацији Уставног суда Босне и Херцеговине.

Додатно, годинама уназад Уставни суд интензивно ради на унапређењу механизма промоције уставносудске праксе, те унапређењу комуникације са стручном и широм јавношћу. У оквиру ових активности, између осталог, све стручне публикације, те све одлуке Уставног суда су доступне на Интернет-страници Уставног суда, како би биле доступне и широј и стручној јавности. Спровођење ових активности подразумијева и обезбјеђење одређених техничких предуслова, у смислу израде намјенског портала за електронску комуникацију, те набавку неопходне опреме, укључујући набавку одговарајуће рачунарске и комуникацијске опреме, те унапређење безбједности информационе инфраструктуре Уставног суда. За даље унапређење доступности судских одлука потребно је развити нову web-страницу, односно посебан портал за уставносудску праксу, како би се омогућило брже и једноставније претраживање.

Коначно, мјере које се спроводе ради сузбијања пандемије су привременог карактера и иако се може очекивати да у неким сегментима рада може да доведе и до трајних промјена организације рада, чињеница је да ће се по престанку ванредних околности највећи дио пословних процеса морати да одвија у просторијама Уставног суда. Имајући то у виду неопходно је наставити све активности санације и одржавања просторија Уставног суда.

7. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ЕВАЛУАЦИЈУ РЕЗУЛТАТА

7.1. Показатељи резултата

Ради праћења остварења утврђеног програма и пројекта, Акционим планом Средњорочног плана рада Уставног суда БиХ дефинисани су посебни показатељи резултата:

1. Број ријешених предмета у односу на број примљених предмета,
2. Просјечан трошак рјешавања предмета,
3. Просјечно вријеме рјешавања предмета,
4. Максимално вријеме рјешавања предмета од његовог пријема у Суд.

7.2. Мониторинг и извјештавање

Мониторинг, односно праћење спровођења овог средњорочног плана подразумијева систематско и редовно праћење напретка у имплементацији пројеката и Акционог плана, те вредновање напретка у реализацији дефинисаних циљева и њиховог остварења, као и евентуално редефинисање постављених циљева, програма и пројеката.

Генерални секретар Уставног суда БиХ задужен је за континуирану имплементацију и праћење реализације Средњорочног плана рада Уставног суда БиХ за период од 2021. до 2023. године уз обавезу да доставља извјештај о раду Уставном суду БиХ на годишњем основу.

Број: СУ-04-393-1/20
22. априла 2020. године
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине

Златко М. Кнежевић